

LETO XI.

ZVEZEK 8.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911
CIRILOVA TISKARNA.

Vsebinska 8. zvezka:

Stran

Stran

Pouk.	
Bodimo nase ponosni	113

Zabava:

Pilatova hči	115
Hosanna — crucifige	117
Prijatelju	117

Razgled po svetu.	117
---------------------------	-----

Dekliški vrtec:

Dobra gospodinja	118
Spoštuj starost	119
Čas prihaja	119
Pogovor med delom	120

Društveni glasnik:

Št. Vid pri Planini	123
Ptuj	123
Remšnik	124
Šmarje pri Jelšah	124
Sv. Lovrenc v Slov. gor.	124
Konjice	124
Gornja Radgona	125

Sv. Jurij ob Ščavnici	126
Iz Žibike	127
Hoče	127
Braslovče	127
Dornova	128

Govorniške vaje:

Tovarišici v slovo	128
------------------------------	-----

Dekleta naročite si pri S. K. S. Z. v Mariboru svoje dekliske znake!

Listnica uredništva. T. Š. Braslovče:

Ko smo dobili Vaše pismo, je bil stavljen že drug dopis, katerega smo z Vašim nekoliko spopolnili. — Nadaljevanje povesti »Maža za kugo« sledi v prihodnji številki. — Razne pisatelje in pisateljice prosimo potrpljenja. Vse ne more naenkrat na vrsto priti. — Vprašalcu v zadnjem »poštnem predalčku«: Dostojevskega roman »Zločin in kazen« je izšel tudi v posebni izdaji. Gl. Dom in Svet 1910, str. 460. Naroči se lahko po Kat. Bukvarni v Ljubljani.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K. na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 8. aprila 1911.

Vsem mladeničem se toplo priporoča: »Zlata knjiga slov. Orlov«. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtnih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

Nabirateljem starih znamk v pojasnilo. Stare znamke zbiramo za »Slovensko Stražo«, ki ima namen, braniti našo domovino proti grabežljivemu tujcu. Gotovo je to blag namen in bo vsak zaveden Slovenec rad podpiral tako društvo, kolikor mu je mogoče. V ta namen se zbirajo tudi stare znamke. Nekateri so poslali naši tiskarni ali pa uredništvu nekaj znamk, potem pa hoteli za to imeti lepe razglednice in še Bog ve kaj. S tem bi mi sebi in »Straži« škodo delali. Ne zahtevajte nemogočih reči. Za velike zbirke bi se že utegnili poslati kako darilo, ali za majhno število znamk to ni mogoče. Zbirati starih mark pač ne stane veliko truda in ne denarja. Pošiljajte marke naravnost »Slov. Straži« v Ljubljano kot »blago brez vrednosti«, ker pride poštnina ceneje. Koliko je poštne, pogledj v letošnji Mohorjev koledar str. 16 pod naslovom »Vzorci in poskušnje blaga«. Zbirajte pa le pridno!

N A Š D O M

Štev. 8.

V Mariboru, 15. aprila 1911.

XL. letnik.

Pouk.

Bodimo nase ponosni.

Čuden je ta-le naslov, ampak prav ga je treba razumeti. Če pogledamo malo okoli sebe, bomo kmalu spoznali, da nam je treba Slovencem precej več ponosa, samospoštovanja in močatosti, kakor pa je v resnici imamo.

Človek bi se jezil in žalostil, če bi kaj pomagalo, kako malo resničnih mož je še med slovenskimi možmi, zlasti v naših obmejnih pokrajinah. Tu je človek, ki je živel že toliko časa na domačem gruntu, da je dobil že sive lase, z domačim jezikom in navadami je zrastel, vsaka ped zemlje mu je znana, lahko bi grmove ob cesti kličal vsakega po imenu. Pa se ti prikladi v vas kakšen nemškutar, začne zabavljati zoper vse od kraja, zafrkovati ljudi, da verujejo v farske pripovedke in se držijo svojega materinega jezika — naš človek mu pa verjame, sname klobuk pred njim in srka vase nemško-liberalne traparije! Kakor da bi se bil rodil zastonj v zibeli, stesani iz domačega lesa, kakor da bi bila zastonj trpela zanj slovenska mati, kakor da je čisto vseeno, ali se je učil z Bogom in s sorojaki govoriti v slovenski besedi, ali pa v kitajski. Takemu človeku ni to nič mar; ni ponosen ne na svojo kri, ne na to, kar so pridelali on in njegova družina in njegovi starši, ne na svoje ime; pripravljen je sebe, svoj dom in z njim vred svojo preteklost prodati za eno lepo, pa lažljivo in prazno besedo! Rečimo odkrito, da ga pod božjim solnsem ni naroda, v katerem bi se moglo najti vsak čas toliko mož, ki držijo tako malo na sebe in na svoje slovensko pokolenje, kakor ravno med Slovenci. Nikdar! Ne pri Armencih, ne pri Indijcih, ne pri Fincih, ne pri Ireih, ne

pri Rumuncih, ne pri Francozih v laškem Pijemontu, ne pri Rusinih, skratka, prav nikjer ne. Če to za nas ni sramota, ne vemo, kaj bi bilo potem še sramotno. Toliko figamoz kakor ravno med nami, je težko dobiti kje drugod.

Koliko je n. pr. takih, ki so bili že na bogve kolikih naših shodih, ki hodijo redno v cerkev, bero naše časopise, in so že neštetokrat slišali, kakšne namene zasleduje nemški liberalizem, in kakšna so sredstva, s katerimi dela. Pa treba je le, da mu pride v roke nemškutarski list „Štajerc“ in da tam bere, kako želijo Nemci v resnici le blagor Slovencem, „prvaki pa da slovensko ljudstvo le slepijo in iz njega prešajo denar,“ treba je le, da vjame kod samo eno besedo, da so n. pr. vse slovenske posojilnice blizu kraha in podobno — pa verjame bolj, kakor če bi mu oznanil angelj iz nebes!

Potem so taki „možje“, ki so skrajno leni za vsako stvar, se ne brigajo ne za to, ne za ono stranko — saj pravijo tako — žele, naj jih pusti vsak pri miru, se zdijo sami sebi neodvisni, ampak če se jim je za kaj odločiti, se z gotovostjo že nagnejo na nam nasprotno stran, to se pravi tje, kjer je dobiček, kjer se dobi kakšna podpora, kjer se boljše izhaja z uradnikom. Istega idealizma, ki je vzdignil svoje čase vse češko ljudstvo, da je najpreprostejši človek vzel z veseljem na-se butaro trpljenja in žrtev, da pomaga narodu, istega idealizma, ki je pred pol stoletjem vžigal srca Lahom, da so se vsi do poslednjega za vedli sramotne razkosanosti svoje domovine in so romali v ječe, se pustili preganjati od državnih pravdnikov, in se odtrgali vsak od otrok in žene, samo da so dosegli svojo politično neodvisnost, idealizma, ki ne ukloni Polja-

kov pod brezobzirno silo Prusa in brutalnosti Rusije — kako zelo malo je tega idealizma še v srcih našega ljudstva po marsikaterih naših pokrajinah! Koliko naše zemlje je prešlo le vsled grde dobičkaželjnosti ali pa vsled slučajne zadrege, ki bi se bila dala z nekaj naporom in vstrajnostjo premagati, v roke tujcem, koliko naših mož je sovražnik preslepil samo s smrdljivim alkoholom, koliko naših ljudi se je na eno samo sladko besedo vsedlo na limanice vsakemu pritepuemu agentu tujih interesov!

Le to dejstvo je v stanu, razložiti žalostni položaj, da se da toliko naših mož še danes preslepiti od vsake nemškutarske cunje. Ali ljudje ne vedo, kako se tak časopis piše? Za urednika mu je človek, ki nima niti trohice poštenja v svojem srečju, ki mu ni za blagor ljudi prav nič mar, ampak vede in hote dela za namene tistih; od katerih je plačan, človek, ki ne čuti niti najmanj, koliko odgovornosti ima pred Bogom in svetom za tiste, ki berejo njegov list, človek, ki bi tudi nasprotno pisal, če bi ga kdo drugi boljše plačal. Nobena pridiga, noben shod, nobena knjiga se takih-le naših ljudi bolj ne prime, kakor podlo hujskanje takega časnikarja; ni je tako neumnega in zlobnega reči, ki bi je ne verjeli.

Tožiti nič ne pomaga. Tu je treba vzgoje, dolgoletnega dela, novega rodu, ki bo popravljal grehe svojih slepih očetov. Vse naše mladeniško gibanje meri na to, da se vzgoji tako nov rod in pripravi za boljšo bodočnost. Danes hočemo omeniti le dvoje, kar spada v to vzgojno delo.

1. Treba je pobijati malo dušnost, ki se loteva tako rada naših najboljših ljudi, ko vidijo, kako počasi napreduje delo med ljudstvom. Naši mladeniči naj kažejo povsod na to, kar smo že dosegli in na podlagi tega vlivajo pogum v srca vseh, ki so dobre volje, in v lastna srca. Kakšen ugled si je pridobilo slovensko ljudstvo v zadnjem času po državi! Danes je od zastopnikov slovenskega krščanskega ljudstva na Dunaju več odvisno, kako se bo zasukala vsa poli-

tična smer države, kakor od Nemcev ali Poljakov. Besede naših mož vplivajo na merodajnih mestih velikokrat več kakor besede voditeljev veliko večjih narodov. Veliko je v tistih, ki držijo z nami, discipline, veliko požrtvovalnosti, veliko idealizma in vere v zmago slovenske misli. Duhovščino imamo tako vzorno in delavno, kakor menda sploh noben katoliški narod v Evropi. Mladih ljudi nima nobena katoliška stranka toliko za seboj, kakor jih imamo mi, pred vsem pa se moremo ponasati z našimi dekleti in ženami. Zato nikoli ne obupujmo in prisvojimo se prelepo geslo šavojske vladarske hiše: *Savoia sempre avanti* po naše pa recimo: *Slovene vedno naprej, vedno prvi*.

2. V izobraževalnih društvih naših, posebno po Štajerskem in Koroškem, goji znanje slovenske zgodovine, ki je med našim ljudstvom gotovo velika sirota. Nobeden je ne pozna, nobeden se z njo ne ponša. Ali je naša zgodovina res samo za profesorje in starinarje? Naše ljudstvo, naš kmet, vsaka ženica, vsak hlapec in deklica se morata polagoma zavedati slovenske preteklosti, če nočemo še dalje pustiti, da životarijo naši ljudje dalje brez vsakega ponosa na svoje pokolenje, brez ljubezni do trdo pribojne zemlje. Naši mladeniči morajo poznati tiste čase, ko so slovenski predniki kakor silen val preplavili vse pokrajine od Adrijanskega morja do severa, ko so eni obdelovali lepe planine in rodovitna polja, drugi pa se uvrili v vojskovanju in se merili s sovražnikom ter bili strah nemškemu sosedu. In potem tista žalostna doba domačih preprirov, trdovratnost, s katero so branili očetje vsak košček svojine in ena leta, ko sta sv. Ciril in Metod prinesla k nam omiko! Potem pa zgodovina kmečkega trpljenja, razvoj mest, boji zoper Turka, vojaško življenje na granicah, boj med luteransko in domačo vero in tako dalje! Znanje slave res ni v tem veliko, a veliko je trdega in tihega dela, veliko žrtev, veliko tudi ljubeznivih epizod, veliko primerov svetega življenja, veliko, kar

moremo in moramo z ljubeznijo obje-
ti, se vanj vživeti, čutiti se edine, so-
lidarne, tesno zvezane z vsem, karkoli
se je na naših tleh godilo.

Tudi s tem je treba začeti v naši

izobraževalni organizaciji. In tako se-
bo naučil nov rod spoštovati samega
sebe, ljubiti svojo preteklost in delati
za svetlejšo bodočnost!

Zabava.

Pilatova hči.

Vzhodna legenda.

Poncij Pilat, ki je vladal v imenu
rimskega cesarja v Jeruzalemu, ljubil
je nad vse edino svojo hčer Popejo.
Dal jo je za ženo Klavdiju Risku, ob-
lastniku mesta Damaska. A kmalu za
poroko zboli Popeja. Njeni udje so po-
stali kakor mrtvi, hudi protin se jih je
polotil, tako, da Popeja niti hoditi ni
več mogla.

Kolika bridkost za mlado ženo, ko-
lika žalost za njenega moža, a tudi za
očeta Poncija Pilata!

Nositi so Popejo v dragoceni no-
silnici po sprehodih krog mesta, da se
ji razveseli oko ob pogledu prelepih
vrtov, ki so liki venec obdajali mesto.
A ni se mogla razveseliti, ni mogla
pozabiti svojih bolečin, ne velikega
gorja, ki jo je mučilo ne le telesno,
ampak še bolj na duši.

Le ozdravela bi rada!

Dve leti je trpela hude nauke brez
vsakega upanja. Njen mož, ki je bil
pagan, kakor tudi ona, je poklical naj-
slavnejše zdravnike, da celo sloveče
čarovnike in učenjake, naj bi pripo-
mogli ljubljene ženi do zdravja. A vse
je bilo zaman. Bolezen se je hujšala
od dne do dne in klubovala vsem zdra-
vilom in pripomočkom. Uboga Popeja,
mlada, lepa Rimljanka je ostala mrt-
voudna.

Slednjič se oglasi neki popotnik iz
Jeruzalema pri bolnici in ji pripove-
duje, da se je prikazal v judovski de-
želi čudovit mož, — menda čaro-
dejec. Ime mu je Jezus Nazareški. On
dela čudeže, ozdravlja mrtvoudne, sle-
pi spregledajo, ako se jih dotakne, da,
obudil je celo mrliča.

Ko sliši to Popeja, bila je vsa iz
sebe. „K njemu pojdem, k njemu grem,
da me ozdravi,“ vsklikne polna vese-
lega upanja. „Bogato ga hočem popla-

čati s svojimi biseri. Dala mu bom
dragoceno svojo ovratnico z briljanti,
vredno več kakor petero judovskih
mest, če me le ozdravi!“

Ali tujec odmaje z glavo.

„Vse to ti nič ne pomaga, blaga
Popeja! Nazarenc za take stvari ne
mara. Revno oblečen hodi po deželi
bosonog, občuje največ z reveži in ne-
mara za svetno bogastvo. In ko bi mu
prinesla še toliko zakladov, s tem se
mu ne moreš prikupiti.“

„Ali povej mi vendar, kaj naj stor-
im, da me ozdravi,“ vzklikne Pope-
ja vsa vznemirjena.

„On zahteva od vsakega, ki se k
njemu zatečejo, samo eno: verovati
morajo v njega.“

Začudena gleda Popeja tujca in
opre mlado glavo na snežno-belo roko,
ki se je bliščala polna dragocenih za-
pestnic.

„Verovati moram v njega? Povej
mi, kaj moram verovati,“ vpraša sled-
njič poluglasno.

„Verovati moraš, da je on sin bož-
ji.“

„Kaj, sin božji!“ se začudi Popeja,
„tega pa res ne razumem.“

In izpraševala je tujca dalje na-
dolgo in široko, dokler ji ni na drob-
no razložil vsega, kar je slišal o Je-
zusu Nazareškem.

Nato je premišljevala dan in noč,
in še mnogo dni in dolgih noči. In jo-
kala je in zdihovala kakor otrok, in
čimdalje bolj hrepenela po neznanem
skrivnostnem čudodelniku. V svoji du-
ši si ga je predstavljala in ga gledala
pred seboj, kako dela velikanske ču-
deže, nemogoče, neumljive človeškemu
umu. In bolj in bolj je vstajalo v nje-
ni duši koprnjenje po zdravju in mla-
dih močeh, rastle je od dne do dne in
jo slednjič celo prevzelo. Njega vide-
ti, k njemu priti, je bila njena prva
misel zjutraj, in z istim vročim hrepe-

nenjem je zatisnila oči. Zdelo se ji je slednjič verjetno, da mora biti nekaj božjega v njem, kajti če tako visoko nadkriljuje vse ljudi po svoji pameti in svojih močeh, je gotovo bliže bogovom, nego ljudem. Saj le bogovi so tako vsemogočni, da lahko ozdravijo bolnika s pogledom ali zgolj namenom ali voljo. „Ali moji bogovi mi nočejo pomagati, torej pa hočem skusiti moč tistega Boga, ki o njem pravi Nazareneec, da je njegov sin.“ Tako je modrovala.

In vera je rastla v njenem srcu in se okrepila bolj in bolj.

Slednjič se ne more več premagati. Sklene, da odpotuje v Jeruzalem, kjer ga bo gotovo našla, kakor je pravil popotnik.

A vedela je, da bi ji njen mož tega nikoli ne dovolil, če mu pove zakaj hoče v Jeruzalem. Kajti ošabnemu Rimljanu bi se zdelo naravnost nezaslišano, da bi se njegova žena, ponosna, plemenita Rimljanka, ponižala pred judovskim čudodelnikom.

Zato si zmisli Popeja zvijačo. Reče namreč svojemu možu, da želi iskreno obiskati svojega očeta Poncija Pilata. Ves začuden jo posluša Klavdij, in neumevno mu je, kako se hoče njegova bolna žena podati na tako mučno in daljno pot. A prosila je tako iskreno, rotila ga solznih oči, da je slednjič privolil. Ljubljani ženi hoče olajšati potovanje kolikor mogoče.

Naročil je krasen voz, ki je bil celo prevlečen z mehкими blazinami, položil vanj trpečo bolnico in ji dal najzvestejše služabnike kot spremljevalce na pot.

Tri dni se je vozila po slabih neuglajenih cestah libanonskih višav med velikanskimi cedrovimi drevesi, in prišla slednjič četrti dan do judovske dežele. Po severni strani doline Jozafat je dospela blizu Jeruzalema. Bilo je ravno blizu poldneva, pred judovskim velikonočnim praznikom.

In ko se je bližala severnim mestnim vratom, zagleda veliko množico ljudi, med njimi pa rimske vojake z bliščečimi čeladami. Vsa množica je

drla na zahodno stran proti golemu bregu tik mesta.

Popeja se ozira po množici, a ne ve, kaj pomenja, in se vozi naprej proti mestu Jeruzalemu.

Ko pride tik mestnih vrat, sreča rimskega stotnika na konju, ki je sledil z drugimi vojaki množici. Zapove torej vozniku, naj ustavi konje in povpraša stotnika, kam drvi velika truma ljudi.

„Križali ga bodo, tam na gori, zapeljivca, ki je bil k smrti obsojen — — Jezusa Nazareškega!“ odgovori rimski stotnik in se globoko prikloni hčeri mogočnega Pilata!

„Ne, ne! To se ne sme zgoditi! Nikoli!“ zavpije prestrašena Popeja. Ne smete ga križati! Jaz to prepovem!“

Ali stotnik odgovori, da bi le Pilat sam mogel preprečiti izvršitev obsodbe, za to pa je bržkone prepozno, ker do tega časa, da se pri njem oglasi, bo visel obsojenec že na križu.

Čudil se je, da ima Popeja usmiljenje s tem zapeljivcem in lažnjivcem, ki ga je lastno judovsko ljudstvo obsodilo na smrt. Obsojenca obžalovati in mu kazati usmiljenje bilo je namreč takrat prepozno, da celo kaznjivo.

Vsa obupana in polna groze se obrne Popeja proti Golgoti, kjer se je bila ustavila množica. Videlo se je, da se pripravlja ondi nekaj grozovitega.

„Hitro, hitro me ponesite tjakaj,“ zavpije svojim služabnikom. Voz se namreč ni mogel peljati po kameniti golgotski cesti navzgor, ker je bila prestrma. Nagloma prineso nosilnico, položijo na njo mrtvoudno lepo Popejo, da jo poneso na Golgoto.

Ko dospe na breg, zagleda v svojo največjo grozo tri križe, postavljene trdno v zemlji, na vsakem križu pa pribitega človeka. Obsodba je bila torej že izvršena. Množica ljudi se je trla okrog križev, zasmehovala in zasramovala umirajočega, ki je visel na sredi.

Popeja ukaže, naj se množica umakne, in prinesli so nosilnico z njo prav blizu križa. Tu zagleda pod križem v omedlevici judovsko ženo, Mag-

daleno, tik križa stoječo pa drugo, z upadlim, solznim obrazom, na katerem se je zrcalilo neskončno trpljenje! Iz odprtih ran na rokah in nogah Križanega pa so tekli celi potoki vroče krvi.

Popejo presune ta pogled. Razjoče se polna odkritosrčnega usmiljenja, in gleda z drugimi ženami trpečega Jezusa. Oh, ko bi le mogla vjeti s svojimi očmi njegov mili pogled. Saj je videla v njem kljub vsem nepopisnim bolečinam — krotkost in dobroto, da se ji je topilo srce.

Ali njegove oči so zrle neprestano na jokajočo mater in niti opazile niso Popeje.

In uboga Popeja se popolnoma zatopi z vsem svojim pogledom v obličje Kristusovo, na katerem se je videlo vse neskončno trpljenje bližajoče se smrti.

„Oj, reši me“, zašepeta, ne da bi obrnila svoje oči od njegovega obličja.

In zdajci se obrnejo Gospodove oči od matere ter se uprejo v bolno Rimljanke. Njuni pogledi se srečajo. In pogledal jo je globoko in mило, neskončno dobrotljivo in usmiljeno.

Ta pogled je presunil vse njeno bitje. Bilo ji je, kakor da jo je prešinila nebeška iskra! Nekaj doslej neznane, novega, rajsko milega se razliva po njenem srcu, in njena duša okusi sladkost, ki se povedati ne da.

Pilat je pričakoval svojo hčer, slo- neč na belih mramornih stopnicah. Bil je ves začuden in razburjen, da malo- ne preplašen, ker ni vedel, zakaj ga je prišla obiskat tako nenadoma bolna Popeja.

Ko jo tedaj od daleč zagleda na vozu in vidi njen razjokan obraz, raz- prostre roke proti njej, da jo pritisne na srce, ko jo prineso po stopnicah k njemu.

Ali kako ostrmi, ko vidi, da se Po- peja v vozu sama zravna, pripravljeno- nim služabnikom odmigne, ki so stali s pozlačeno nosilnico, da bi jo pone- sli črez stopnice. In sama, gibčna in lahka, skoči po stopnicah navzgor k njemu, k Pilatu.

Vrže se očetu v naročje in glasno- zaihti: „Oče, oče, ti si danes umoril Sina božjega!“

Hosanna — crucifige!

Veliki teden . . . V onem jutru krvavožarnem vstal si veličastno, ko solnce žarno poljubilo jeruzalemske je zidove . . . In s cvetjem pomladanskim in s plašči zlatokrasnimi pripravili so pot Gospodu . . . Iz oken vseh hosanna — klici tja skozi ceste so se vili in ob zidovih trdih, nemih brezčutno, topo se razbili . . . In odhitel je mimo jasni dan in noč nemirna vsa . . . In dnevi so prihajali kot sence — kradoma in zopet so odhajali počasi in polagoma . . . Veliki petek . . . hrušč in trušč po mestu vlada . . . Sodni dvor in sinedristov zbor izrekli so že sodbo krvno . . . In tolpa črna, neugnana, ki kričala pred dnevi: »Sin Davidov, hosanna!« Njegovo smrt zahteva! »Le križaj, križaj ga! . . .«

Roman Bende-

Prijatelju.

V življenju naj Ti solnce sreče, obseva Tvoje vse poti; vse želje Tvoje hrepeneče naj Vsemogočni izpolni!

Trpljenja duša naj ne čuti, prevare ne spozna srce; viharji, — ladji Tvoji, — ljuti, naj jadra nikdar ne zdrobé!

Mirná naj ladja Tvoja plava, dokler ne pride v tih pristan; kjer pot življenja se končava in nam prisije lepši dan!

Dragutin.

Razgled po svetu.

Državni zbor je bil dne 30. marca razpuščen. Razpisane so že nove vo- litve, ki bodo dne 13. junija, ožje pa 20. junija. Letos bo torej zopet živahno

in burno. Tudi nas mlade čaka veliko- dela; kateri so stari že 24 let, imajo- volilno pravico, drugi pa bodo pridno- agitirali. Tudi dekleta morajo sodelo-

vati; nagovarjale bodo in prošile svoje očete, brate, sosede, znanke in sorodnike, da gredo na volišče in dajo glas le poštenim možem, kandidatom Slovenske kmečke zveze. — Med Rusijo in Kitajsko še vedno preti vojska, bržčas bo prišlo v kratkem do krvavega plesa na daljnem vzhodu. — V Albaniji je izbruhnila proti Turkom vstaja, ki se vedno bolj širi, vendar se zadnji čas bere, da so začeli turški vojaki zmagovati in tako utegnejo zadušiti vstajo, iz katere bi sicer lahko švignil plamen po celem Balkanu. — Na Portugalskem so odkrili nevarno vojaško zaroto proti sedanji vladi. Tudi na Španskem raste med vojaštvom nejevolja zoper kralja, ki je popolnoma v oblasti liberalcev. — V bosanskem deželni zboru so sprejeli postavbo o odkupu kmetov. Ondi so namreč kmetje še podložniki bogatih Turkov, kakor so bili pri nas pred l. 1848. podložniki graščakov. Odkup bo prevzela dežela, ki bo dajala posojila. Tako se morda prepreči, da bi judovski oderuhi dobili v kremplje bosanske kmete. —

V New (Nju) Jorku v Ameriki je pogorela velikanska tovarna na 10 nadstropij; v njej je delalo 1500 delavcev in delavk. V strašni stiski so skakali skozi okna ter z razbitimi udi obležali na tleh, drugi so se skušali rešiti po električnih žicah, a žice so se potrgale in so z visočine popadali na tla. Mnogo jili je našlo strašno smrt v ognju. — Na Spodnjem Stajerskem zadnji čas nemčurski lopovi nesramno hujskajo zoper slovenske posojilnice. Radi bi, da bi vlagali Slovenci svoj denar v oderuške nemške šparkase in polnili nemčurske žepe. Edini odgovor na to je: slovenski denar v slovenske posojilnice, Slovenci k Slovencem. Mi ne hodimo hujskat gornještajerskih Nemcev, naj tudi nas pustijo pri miru. Kogar slišite hujskati zoper slovenske posojilnice, ga naznanite pri najbližji slovenski posojilnici ali pa pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru, pa bo šel kaše pihat. Ne dajte se slepiti ničvrednim lopovom, ki niso vredni, da jih zemlja nosi.

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. Lepi velikonočni prazniki so tu. Na kmetih kakor pri gospodi najdeš mize, obložene z mesom. Kako dobro nam pa tudi dišijo pečenke, klobase in drugo povojeno meso, osobito prve dni; pozneje se nekako naveličamo že teh dobrot, in vendar je v shrambi še toliko mesnih ostankov. Kaj z njimi? Tu tozadevno nekaj nasvetov. 1. Skoro vsako mrzlo in nepovojeno meso je zelo okusno, če ga razrezanega polijemo z jesihom in oljem ter pridenemo nekaj luka, popra in razsekanega peteržilja. Tudi trdo kuhano jajce zrezano vmes je jako dobro. 2. Pravijo pač, da pogreto meso ni dobro, ali celo ni zdravo. To ni popolnoma istinito. Pečenke vseh vrst se dajo, seve, le enkrat, prav lahko pogreti, ne da bi bile neokusne in nezdrave. Priporočam pa sledeče ravnanje: Deni ostanki različnih pečenk v skledico ali drugo lončeno posodo, pri-

deni košček masti in prav po malem pogrej vse skupaj na piskru z vrelo vodo. Na vodnem soparu se pečenka pogreje, ne da bi se osušila ali izgubila na dobrem okusu, nikakor se ne razločuje od svežih pečenk. Iz vseh mesnih ostankov pa narediš lahko okusne krofelfčke, kakor sem jih opisala pri „haše iz piškinih ostankov“. Mesne ostanke pa lahko uporabljaš za juhe ne vkuha kakor za: šlikkrofelfčke, žemeljne šnite, mesne emoke itd. Povojeno svinjsko meso najde tudi svojo uporabo pri močnatih jedeh, na primer pri šunkinih krpicah ali rezancih (Schinkenleckerl — Schinkennudeln) ali v ometah. Na Ogrskem pražijo tudi ostanke povenega mesa z lukom in s papriko na masti in ga nazašnje polijejo s kislim vrhnjem. Taka uporaba starega mesa je zelo praktična in zabranjuje enoličnost hrane. Le poskusite in videle boste, da niso preslabi nasveti — stare kuharice.

Spoštuj starost. Prišel sem po oravkih v neki večji kraj na Spodnjem Štajerskem. Ker je bila nedelja, stojim v cerkev, kjer se je začela ravno kar služba božja. Tam vidim stati slabotnega starčka, ki se je naslanjal na cerkveni stol. Pred njim je bil še v enem stola prostor, a starček si ni upal loti, češ, morda pride še lastnik stola sam. V tem hipu pa švigne mimo njega njegova vnukinja, krepko in zdravo dekle ter se posadi na prazno mesto. Tako je sedela mlada vnukinja složno med službo božjo, dedek pa je moral z bolnimi nogami stati poleg stola. Ta brezobzirnost me je naravnost zaskrbelela na dno srca. Spomnil sem se nekega prizora iz stare grške zgodovine. Grki so se zbrali k narodni igri. Gledalci so posedli svoja mesta in napeto čakali začetek igre. Tu pride od nekod starček, opirajoč se na palico, in išče prostora, a bilo je vse zasedeno. Tedaj se vzdigne mlad, za mladenič, se prikloni starčku in mu odstopi svoj prostor, sampa je stal. In vsi so hvalili mladeniča zaradi njegove spoštljivosti proti starosti. Tako obramoti pagan krščansko mladenko. — Takih slučajev, kakor je storila ona mladenka, se najde žalibog vse polno. Mladini manjka čut spoštovanja do starosti. Ako se kaj takega zgodi vedoma, je to naravnost greh zoper čestito zapoved in nezaslišana surovost, ako se ne zgodi vedoma, je znamenje pomanjkanja uljudnosti, finega čuta in spoštovanja do starosti. Mladina, če hoče veljati za omikano, uljudno in pošteno, če hoče biti srečna, spoštuj starost. Nič se na svetu tako ne maruje, kakor zaničevanje in preziranje starosti. Malopridno je srce, ki nima spoštovanja do starih ljudi.

Čas prihaja.

Čas prihaja!
Mojo dušo pa navdaja,
sladek up!

Hrabra četa slovenskih mladenk, kje si?!

Ni mi bilo drugače mogoče izreči te besede, katere mi nehote vedno in vidno prihajajo iz skrivnega kottička

ranjenega srca na jezik, da bi jih ne izgovorila. Pač res: Hrabra četa slovenskih mladenk, kje si?!

Kje si ob času, ko naš najhujši nasprotnik ne miruje, hoteč razrušiti trdo skalo slovenske mladine, veseleč se svojega izdajalskega čina.

Dostikrat to premišlujem in ugibljam, kako mu priti najlažje do živca, kako mu izmakniti iz njegovih rok strupeno morilno orodje, namreč slabe časopise. „Dandanes se vojskujeja pekli in nebesa samo na papirju“, tako sem slišala že dostikrat govoriti pametne ljudi. Res je, da se vojskujejo, žalibog strašno!

Veste mile sestrice, tako smo že daleč! Vprašam pa vas samo: Li širite in čitate tudi ve enake hudobne časopise? Ste še zveste Marijine hčerke, članice dekliške zveze, neustrašene buditeljice slovenskega naroda in zveste naročnice „Našega Doma“? Odgovorite mi vsaj enkrat na moje vprašanje.

Prosim vas pač, ne ustrašite se dela, ne držimo križem svojih rok, ker čas prihaja . . . vstajenje . . . slovenskega naroda . . . slovenske mladine.

Bila je pepelnica, dan pokore! In kako pretresljivo opisuje pesnik Simon Gregorčič v svoji pesmi tisti čas, ko je pepelil spokorne množice. Mnogo jih je, bogati, ponosni, a le malo ubogih. Nazadnje pa še pride ponižna truma in ni mogel pepeliti.

Ah, bil je narod moj!

In zopet pravi:

Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je vstajenja dan.

Zares krasne besede, katere veljajo tudi nam. Tudi nam se približuje vstajenje, vstajenje naroda. Da bode pa ta čas kmalu tu, se moramo posebno me mladenke truditi in boriti. Ampak kako? Lahko je vprašanje, a še lažje je dati odgovor na to:

I. Ne miruj poprej, dokler nisi spravila vseh svojih tovarišic na pravo pot, na pot, katera je sicer z bodečim trujem posuta, a nad njo in nad mladenkami, ki hodijo po njej, vihra pa bela, krasna zastava naše mogočne zaščitnice.

II. Pobijaj s svojim jezikom vse puhle glave, ki mlatijo prazno slamo, in ne dopusti, da bi se šopiril tvoj sovražnik kot govornik na tvojem mestu, v slovenski domovini.

III. Nikdar ne sovraži izobrazbe in peresa.

To so ri pglavitne točke, katerih se moramo z vso močjo poprijeti, da tudi nam v kratkem času zasije zlato, svobodno solnce, doli v slovensko vas, označujoče, da prihaja čas . . ., čas zmage in vstajenja.

O peresu sem že zadnjič nekoliko spregovorila, mislim pa, da ne bode odveč, ako se še danes malo dotaknem tega, in sicer vprašanja: Zakaj se mladenke vendar tako boje te male stvarce? Koliko poznam mladenk, ki se izgovarjajo: „Jaz pač nisem za izobrazbo, posebno pa pisarija mi ne gre izpod rok, bi že pisala tudi jaz v „Naš Dom“, pa žal ne znam, to je le za takšne, ki nimajo drugega dela.“

Pa ravno zato se moramo učiti in uriti, ker ne znamo, posebno pa pri pisanju. Ali mislite, da se pisateljem in pisateljicam ni bilo treba nič učiti? Kdo mi more to ovreči? Izgovor, da nimaš časa, je zopet ničeven. Kdo je pa na svetu, ki je brez dela? Pač bi bilo žalostno, ako bi bila slovenska mladenka brez dela!

Vsak človek ima dela dovolj, ako ga le hoče opravljati. Če je pa marljiv, ne bode opravljal le tistega dela, ki ga mora opravljati, ampak poiskal si bode še drugo, prostovoljno delo, in to je pri njem najprvo: izobrazba.

Vem, da je kmečkim mladenkam veliko bolj težavno, se vستي za mizo in pisati, kakor pa kateri drugi, kakor n. pr. učiteljici, šivilji itd. Gotovo je zvečer, ko opravi svoje delo, zelo trudna, a pridnost premaga vse. Ako se hoče izobraziti, bode prav marljivo pisala in čitala ter se tako vadila v izobrazbi.

Tudi jaz si včasih mislim: „Eh, pa pojdem spat, saj že ne morem več gledati in stati na nogah, kajti celi dan tekati po prodajalni in streči ljudem, tudi ni mačka pod mizo.“ Pa kaj si hočem, hočeš, nočeš, moraš, se uči-

ti, če hočeš kaj znati. In to velja tudi vam, mile sestrice. Poprimite se peresa, napišite si mali govor, in v nedeljo ga povejte neustrašeno svojim sestrkam. In to bo veselje, kajti s tem boste tudi nje privedle na pot, po kateri same hodite. Ne bojte se stroškov za peresa, saj so po ceni, a vam v veliko korist.

Pogovor med delom.

Že smo bili mnenja, da nas je za letošnjo zimo popolnoma zapustil mraz! Toda glej ga kleka! Ravno smo odkopavale na njivi „Novine“ zadnje sadike hmelja, kar začne pihati mrzel veter. Tu in tam so že padale kapljice dežja iz neba, ko smo zgotovile delo. Pa še prečno smo dospеле domov, začne naletavati sadra, ali kakor pravimo pri nas, „babje pšeno“. Kaj smo hoteli? — Zvečerilo se je in po večerji smo se odpravili vsak po svojih opravkih. Oče so natlačili pipo ter sedli na klop k peči, kjer sta se potem z mamico pogovarjala, kaj bodedmo drugi dan delali.

Ko smo zgotovili delo v kuhinji in hlevih, smo se zopet znašli v sobi. In ker nam je prinesel dopoldne pismo noša „Naš Dom“, „Mladost“ in „Stražo“, smo vzeli vsak nekaj berila v roke ter vsak za se čitali. Toda kmalu začnejo oče za pečo godrnjati, češ, da še danes nismo nič čitali na glas, ter da so nas pošiljali v šolo tudi zato, da bodedmo sedaj, ko morata rabiti z mamico naočnike, čitali na glas, ker čeravno ze nosita vsak precej križev na rami, vendar še rada slišita novice iz tujih, kakor domačih krajev, kako se giblje mladina na narodnem polju, kako se razumejo vladarji med seboj, ali bode zdržal ženski spol svojo najnovejšo modno krilo itd. Čitali smo precej časa, nato so nam oče naročili, kaj bodedmo drugi dan delali.

A ljubi Bog nam je prekrizal račune, kajti v jutro smo se znašli v snegu. Tako smo izpremenili očetov sinočnji načrt, in sicer: mamico smo obsodili za peč in rožni venec v roke. Oče in brat se peljeta v mesto, o umetna gnojila. Dve starejši sestrice bo-

sta krmili živino in belili hmeljske droge. Mlajša sestra in njena prijateljica gdč. Marica se naj ukvarjata z ukom. A sestra šivilja in moja malenkost pa bodedo šivale obleko.

Šivati...! Da, danes z veseljem šivam. Toda pred par leti, ko še šivati nisem znala, ko se je namreč v tej stroki pri sestrični zmožnosti v šivanju pričeval pouk, se moj ideal nikakor ni strinjal s tem. Metuljček sem hotela biti, ki leta prosto po zraku, ne pa šivilja. Brr! — —

A moja ljuba dobra mamica, Bog jim daj preživeti Matuzalema, so prav dobro znali rabiti zdravila proti muham mladih deklét. „Letos se izučiš šivati, da bodeš vsaj sebi znala napraviti obleko, a drugo leto te izučimo za kuhluca!“ Tako so me bodrili. A v svojo škodo sem bila vesela najbolj tedaj, ko sem iztaknila kje kakšen roman, ter se v prostih urah podala v drugo nadstropje v podstrešje hmeljske sušilnice ter tam čitala, pozablajoč na želodec in vse, dokler me niso našli mamica, mi vzeli knjigo ter me z brezovim oljem pognali čez dvojne stopnice, da sem se skoraj bobila, pa vendar srečno dospela k nesrečnemu šivalnemu kolovratu. Ako tudi tukaj nisem takoj sestro ubogala, pa so znali mama navijati uro na mojih ušesih. A danes sem hvaležna za mamkino skrb.

Tako sve danes s sestro začeli s šivanjem. Najprej sve prinesli odloženo, v posebni košarici shranjeno perilo, ki pa je bilo strgano, s katerim sve se celo dopoldne ukvarjali. Šivati sve tako, da sve perilo, ki ni bilo več za rabo, razrezali ter s celim platnom zakrpali drugo perilo. Novega blaga nikakor ne rabimo za krpe. Staro perilo se namreč nateguje, dočim se novo pri prvem do četrtem pranju uskoči. Ako bi torej zakrpale z novim perilom, bi se perilo ob robu krpe že lanko v prvem pranju zopet strgalo. Pred poldan smo pogladile za krpano perilo, ter ga shranile med slabše delavno perilo.

Po kosilu sve se lotili krpati vrhnih oblek. Nikakršna sramota ni, ako

nosi dekile zakrpano obleko. Tega mnega sem bila vedno. Samo da obleka ni raztrgana in zamazana. Niti beraču ne smemo darovati raztrgane obleke; pač pa lahko zakrpamo. Kmalu smo bile tudi s tem gotove.

Sedaj pa je prišlo na vrsto novo blago.

Pa bi znal kdo vprašati, smo li molčale celo dopoldne in popoldan med delom?

Pa kdor zna izrek kranjskega Janca, da: „Kjer so tri ženske skupaj, je celi semenj.“ bo lahko uganil, da nam kljub temu, da je zunaj snežilo, vendar ni primrznil jeziček. Naše število je bilo celo še za eno osebo več, pa, hvala Bogu, sama dekleta; torej ni bilo slišati nikakega semnja.

Ta dan nismo prav nič obrekovale ter nič opravljale, saj nas je gosp. urednik v predzadnjem listu svarilno opomnil, da tako ne smemo delati.

Do devete ure dopoldne smo bile vse nekako molčeče.

Iz tega molka nas predrami nenavadno tanek glas iz veže. Še trenotek in naša soba se je pomnožila za 14 duš, in sicer za eno neumrjočo, a 13 umrjočih. Ciganka „Grilli“ je vstopila, spremljana od 13 psičkov okoli sebe.

Videč to pasjo zalego okoli ciganke, me je pograbila jeza.

„Žena, vun s psi! Ako česa želite, pridite sami v sobo ter pustite to pasjo nesnago na dvorišču!“

Ciganka me je sicer ubogala, ali vendar ne popolnoma, kajti najljubšega jej psička, kateremu je pridala celo svoje ime, je še vendar pripeljala s seboj. Ni še bila par minut v sobi, že je začela mamico, vstopivšo v sobo, beračiti za malo špeha, kapljo mleka, par krompirčkov itd.

Naša mamica so preusmiljeni, da bi jej odrekli prošnjo. Med tem, ko so odšli iskat ocvirkov za ciganko, je leta porabila ugodno priliko ter začela z nami pogovor.

Prvo, kar je bilo, nas je seveda začela na vse načine hvaliti, nato nas pa beračiti za staro obleko. Na vsak način nam je hotela iz kart prerokovati. Obetala nam je, da nam bo pove-

«dala srečo, ako dobi staro kijkljo. Pri-povedovala nam je, da nam hoče po kartah prerokovati prihodnjost ter na-povedati ženine, in kako bomo srečne v zakonskem stanu itd.

Jaz sem izsula smeh kakor iz ko-ša, kajti prišlo mi je v glavo nekaj, sicer ne pametnega, a vendar nekaj, o čemur sem se hotela prepričati črno na belem, li res ciganka, oziroma nje-ne karte, kaj vedo.

Napravila sem naenkrat prav re-sen, in obenem žalosten obraz. Cigan-ka je to kaj hitro zapazila.

„Pa ti mlada, zakaj si naenkrat postala tako otožna?“ začela me je v-praševati. A jaz sem kakor v obupu pogledala v nebo, ter opomnila cigan-ko, da sem lahko otožna, žalostna, ko nam je ona pravkar obetala iz kart prerokovati zakonsko srečo, pa da jaz, ah ljubi Bog, kako sem nesrečna, moj mož, dejala sem, bolje da ne govorim o njem, je takšen, da, oh...

Nisem še popolnoma izgovorila, že me je ciganka prehitela, ter vprašala, če sem li gospodinja na tem domu, ki-tiko sem stara, kje je moj mož, ali je istina, da je tako surov itd. Povdarja-la je slednjič, da nikakor ni znala, da sem že omožena, pa da me ona zelo pomiluje, ker sem tako nesrečna.

Sestri in gdč. Marica, da bi pri-krili smeh, so začele gledati skozi ok-no. A jaz sem napravila še bolj obu-pen obraz in nadaljevala: „Da, ako bi te-le punčke znale, kako se meni godi, gotovo bi se nikdar ne skregale s pametjo; nikdar bi se ne morale, kot sem se... toda, ah, saj ne morem več govoriti. Kakšen surovež je, da ne morem živeti pri njem.

Ciganka me je začela tolažiti, češ, mogoče, da se bode le izboljšalo moje gorje. Odkimavala sem z glavo, ter obupano dejala ciganki, da nikdo ne zna za prihodnjost. Ta moj izgovorje-ni stavek je porabila takoj ciganka ter me začela siliti, da mi hoče iz kart prerokovati ter mi tako razodeti mojo prihodnjost. Na vse načine sem se bra-nila, hoteč ciganko popolnoma utrditi v veri, da sem zares omožena. Namig-nila sem sestrama in Marici, češ, da

naj me tudi one silijo k temu koraku, in po prošnji vseh sem se udala.

Ciganka je vrgla karte. „O! oi-ljuba gospa, glejte, glejte, sreča, sre-ča, še nekaj časa bo trajala Vaša ža-lost, karte kažejo tako, potem ljuba go-spa, pogledajte sem, to pomeni, da prid-e Vaš mož sam po Vas, in tukaj-le ta karta pravi, da se misli mož poboljša-ti. Gospa, tukaj kaže, da je bil Vaš mož vojak, ter da je nagle jeze, a tu-kaj ga opusti jeza, zato pa bode tudi kmalu prišel po Vas. Dvignite karte gospa!“

Pogledam po tovarišicah, a mlajše sestre že ni nikjer. Gdč. Marica pa se drži za nos in vsa višnjeva je v ob-raz od priđušenega smeha. Starejša sestra pa vleče ustnice skupaj ter gle-da v okno. Edino jaz sem se uglobil: v svojo žalost ter precej izborno re-ševala žalostno vlogo boljše zakonske polovice, pogledala z zanimanjem ci-ganko in s studom dvignila karte.

Zopet so se odprle zatvornice ci-gankinega jezika. Gospa, glejte, glej-te, zdaj pa mi boste rade volje dare-vali staro kiko! Zopet sreča. Vaš mo-ima daljnega sorodnika v Ameriki, ki katerega bode podedoval veliko svoj denarja. Pa tudi... glejte... A v tem je utihnila, ter pogledala mamico vstopivšo v sobo.

„Toda kaj pa imate Vi pri nas : kartami opravi? Proč s tem!“ Meni je polila rudečica, nekaj od sramote nekaj od strahu pred mamico. Cigan-ka se je znala izgovoriti: „Mamica, začela je, „nič ne bodite hudi, saj ni sem prerokovala Vašim dekletom, am-pak tej-le gospej“ in pokazala na me ne. „Ta mi je pripovedovala, kako ne srečna je v zakonu, tej sem preroko-vala iz kart in glejte, sama sreča ča-ka to gospo, sama sreča!“

Mamica pa, mesto da bi meni po-magali, da bi do konca zvedela svojo srečo, pa so me začeli kar po domače oštevati, zakaj farbam ljudi po svetu.

Ciganka je široko odprla oči in u-sta ter gledala sedaj mamo, sedaj me-ne; gledala mojo sestro in Marico, ter poslušala osupla naš glasni smeh, tre-pala z očmi, kihala, a ko je po mami-

nem govoru spoznala prevaro, pograbil je verižico, na kateri je bil vklejen pes, ter jo pobrisala iz hiše.

Mama so tekli za njo, dali jej dar in kot meni v kazen, moje, še precej lepo krilo. Ciganka je hlastno pograbil vse, se zahvalila mami, ter obdana od 13 psov, katere je na dvorišču zopet sklicala skupaj, jo tako med pasjim živ-žavom odkurila iz dvorišča.

Me smo se smejale vkljub temu, da so nas venomer mama kregali. Potolžile smo jih še-le, ko smo jim povedale, da smo se hotele na vsak način prepričati, kako znajo ciganke iz kart prerokovati.

Društveni glasnik.

Št. Vid pri Planini. Odkar imamo pri nas »Mladiško zvezo«, in to je 1½ leta, se prav živo giblamo. Priredili smo že 11 gledaliških predstav, ki so se prav izborno obnesle. Priredili smo tudi 4 poučne shode pod vodstvom g. predsednika F. Tovornika. Seveda se imamo v prvi vrsti zahvaliti vlč. g. duh. svet. in žup. Ant. Ribarju, ki se v svoji sivi starosti toliko žrtvuje za blagor naše mladine. Brez njih bi pri nas ne bilo ne posojilnice, ne braln. društva, ne Ml. in Dekl. zveze in še mnogo drugih dobrodelnih naprav. Želimo še samo, da bi se več mladeničev priglasilo k Ml. zv. in da bi se je ne tako ogibali kakor maček vrele kaše. Saj se tudi tukaj dobi dovolj poštene zabave, ne da bi okoli po krčmah krokali in denar zapravljali. Pozdrav in na svidenje prihodnjic.

Ptuj. Ponosno je lahko krčevinsko Bralno društvo na svoje zborovanje dne 26. marca, s katerim je bil združen tudi shod tukajšnje dekliske zveze. Prenapolnjeni društveni prostori so pričali, kako od dne do dne raste občno zanimanje za to izobraževalno društvo in njega podružnico, deklisko zvezo. Točke vsporeda so bile velezanimive; sledi tu kratko poročilo. Društveni predsednik g. Lah otvori zborovanje, s prisrčnimi besedami pozdravlja navzoče domačine in društvenike, osobito pa ljubkega gosta Št. Iljsko mladenko Mimiko Stingl. Potem povzame besedo priljubljeni govornik, duša cele naše organizacije, neutrudljivi bojevnik v prid naše stranke. Imena ni treba, saj ga poznamo; on naj bo prepričan, da hvaležna srca vpoštevajo v polni meri njegove nevenljive zasluge. Spretna beseda govornika je opozarjala na nujno potrebo izobrazbe in napredka pri kmetiskem stanu. Odkril je glavne rane, ki povzročujejo propad kmetovalstva, namreč: nevednost, zapravljivost in pijančevanje, ter ob enem podal nasvete proti pretečemu zlu. Lepe prepričevalne besede so našle vsestranski odmev. Dal Bog, da bi tudi vtis teh krasnih nauk bil trajen.

Tovarišice drage, ali si bomo pustile kedaj iz kart prerokovati? Goto- vomo bomo rajši pokazale vrata različnim sleparskim osebam, ki s svojimi lažnjivimi čenčami zastrupljajo srca mladih deklet, obetajoče jim po kartah zlagane zlate gradove.

Kaj ne dekleta, da mi rađe volje pritrđite: „Proč z vražami, proč s čarovnijo, proč s sleparskimi kartami!“ Kajti pri vsem tem ima hudobec svoje kremplje poleg, in marsikatero dekle se vsled takih sleparij zaplete v prazne sanjarije, ki so ji v pogubo.

Kot drugi predavatelj je nastopil naš Jeruzalemski romar, mladenič Ver, ter nam podal prvi del opisovanja svojega romanja v sv. kraje. Zanimivo in nazorno je govornik, poslužboč se primerov v Ptujski okolici, vedel svoje poslušalce vpeljati do pravega razumevanja; da smo se v duhu vsaj udeležili dolgega potovanja. Pri prihodnjem zborovanju bode naš romar nadaljeval zanimiv opis. Radovedni poslušalci že komaj čakajo na obljubljeno nadaljevanje.

Z živioklici pozdravljen stopil je sedaj na oder preljub nam gost, odposlanka iz Št. Ilja, mladenka Mimika Stingl. Prinesla nam je v prvi vrsti pozdrav od obmejnih Slovencev, osobito od tamošnje dekliske zveze, potem je s prisrčnimi, prepričevalimi besedami povdarjala potrebo združenja pod Marijino zastavo, ter naglaševala, da le po tej poti bode mladenki mogoče spolnjevati svoje dolžnosti do Boga, cerkve in naroda slovenskega. Opisovala nam je žalostne razmere v obmejnem Št. Ilju in s tem dokazovala potrebo močne obrambe. Skupno, složno delovanje naj krepí naše vrste v dosego zaželenih ciljev, to je želja njena in vseh dobromislečih. Govornica je ob koncu žela občno priznanje. Četrto točko je tvoril pogovor treh deklet. (Mladike Horvat, Kekec, Veronek.) Vsaka je branila svoje stališče; to deloma šaljivo deloma pa poučno pričkanje se konča z zmago katoliško-narodne ideje. Živi prizor je vsem ugajal ter so žele predstavljateljice mnogo pohvale. Sledilo je sedaj še nekaj pogovorov radi ustanovitve pevskega odseka in prihodnje gledališke predstave. Dekliska zveza ima svoj prihodnji shod na belo nedeljo. Društveni predsednik se ob sklepu zahvaljuje govornikom in govornicam, kakor tudi občinstvu za mnogobrojni obisk ter sklence zborovanje z živioklici, ki najdejo navdušen odmev vseh udeležencev.

Marica.

Remšnik. Dragi »Naš Dom«, sprejmi prvokrat od nas deklet par skromnih vrstic. Fantje napredujejo! Kaj pa me dekleta? Li spimo ali čujemo. Čas bi že bil, da bi se zbudile iz spanja pravičnega. Na meji smo, par korakov še, in že smo na nemški zemlji, a ta prelepi kraj je bil nekdanj nam Slovincem raj! Torej nam ni zadosti, da smo družabnice Marijine, da ljubimo nebeško mater, ne pozabimo, da imamo še eno mater, in ta mati je, mati Domovina, mati Slovenija. Ljuti valovi se zaganzajo v nas, hočejo naš čolnič potopiti, a ne dajmo se! A žalibog marsikatera le prerada pozabi, da je hčerka slovenske matere, par mescev je v blaženi nemščini, pa se sramuje slovensko govoriti. In to je prav žalostna točka v našem narodnem življenju. Torej dekleta! naše izobraževalno društvo nam nudi dovolj lepega berila. sežite po »Našem Domu«, »Slov. Gospodarju«, »Bogoljubu« in »Glasniku najsv. Src!« in še več zabavnih knjig. S tem se bomo izobraževali, da bodo glave nam bolj jasne. Z branjem se učimo, česar nam je treba v teh razburkanih, nevarnosti polnih časih, kako se bojevati zoper sovražnike; da bomo zavedne Slovenke, imejmo večjo ljubezen do slovenske naše mile domovine. Obmejna Slovenka.

Šmarje pri Jelšah. Naša dekliška in mladenška zveza se sicer v javnosti ne glasila veliko, a kakor pridna čebelnica pridno in na tihem delata. Kmalu bo tri leta, kar se je d. z. ustanovila, članice je blizu 200, mnogo lepega in koristnega smo se v teku tega časa naučile. D. z. je imela že štiri igre, n. l. z. pa dve, dvakrat je bil srečolov, priigrani denar smo pa obrnili za časopise in društvene knjige. Knjige se delijo vsako nedeljo, imamo pa tudi v čitalnici vprašalno škrinico; katera česar ne razume, napiše na listek in da v škrinjico, potem nam č. g. Sinko vse na tanko razloži. Oni so ob enem tudi predsednik izobraževalnega društva in voditelj dekliške in mladeniške zveze. Shodov ni bilo veliko, ker so č. g. voditelji preobloženi z delom. Pač pa so nas mladenke, družbenice od sv. Petra na Medvedovem selu lansko leto zelo razveselile s svojim obiskom. Govorile so nam prav navdušeno. Prva je govorila Ana Verk, spodbujala nas je k pravi pobožnosti, podučila o delavnosti in opominjala, da moramo nedolžne in poštene biti, govorila nam je tudi o izobrazbi, katera nam je zelo potrebna. Ana Vehovar je govorila o branju, kakšen dobiček imamo, ako pazljivo in s premislekom beremo. Vsak mesec prvo nedeljo ima nauk Marijina družba in ravno tako tudi fantje. Naj bo zadosti za sedaj. Sedaj bomo pa začeli sejati in pridno obdelovati, v jesen ti bomo pa že, dragi Naš Dom, naznanili če bo dobra žetev v Šmarski fari.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dne 19. februarja je priredila naša Dekliška Zveza veselično po sledečem vspredu. 1. Petje: »Domovje moje Avstrijce. 2. Govor č. g. Josipa Skvarca, ki so nas svarili pred mestnimi službami, kako nevarne so mestne službe za dekleta, za to ker dekleta nimajo priložnosti, ali pa iz strahu

pred ljudmi ne gredo v cerkev, ker ne prejemajo sv. zakramentov za to ne, ker se boje zaničevanja, ravno v mestih je največja nevarnost za dekleta, da izgube svoje poštenje in nedolžnost. Mnoge se po tem sramujejo svojih starišev, in milega slovenskega jezika. Z ozirom na člane v 4. številki Našega Doma letošnjega leta 1911: Dekleta, pazite kam greste, so razpravljali č. g. govornik pod geslom »Kam plovemo«, cilje in pota, ki vodijo do prave sreče. Namen Dekliških Zvez in tem podobnih družb je in ostane povzdiga izobrazbe kmečke mladine. 3. Petje »Angelj Tvoj« (Josip Kegl). 4. Ana Lovrec iz Zagorec nam je navdušeno govorila o krščanskem življenju na podlagi sv. vere. 5. Igra: Sv. Cita, velečastiti g. župnik Jožef Sinko so razložili pomen igre. Igrale so Ana Lovrec (gospa Fatineli), Hrga Katarina, Hrga Juljana iz Gabernika (njeni hčerki), Pavlina Tikvič iz Sakušaka (Cita), Marija Zemljič iz Sakušaka (Cita mati), Katarina Majerič iz Oblak, Otilija Križan iz Sakušaka, Ava Hrga iz Gabernika, Marija Tikvič iz Sakušaka (deklet). Igralke so svoje vloge izvstno igrale. Gledalci in poslušalci so bili prav zadovoljni. Čistega dobička je bilo 27 kron. Porabil se bo za društveno knjižnico, ki šteje nekaj nad 300 knjig večinoma vezane. K skle u so dekleta še zapela pesem: Slovenka sem (sestra Grizoldova). Imamo pri nas odsek za čitanje dobrih knjig; od meseca novembra je izposojenih 320 knjig. Lansko leto je bilo pri nas 17000 obhajancev. Imamo tudi odsek za pogosto prejemanje sv. obhajila. Ob nedeljah pred večernicami se pa zbiramo k skupnemu češčenju sv. Rešnjega Telesa in molimo iz knjige »Večna molitev«. Dekleta predraga, torej le pogumno in neustrašeno naprij na skupno in složno narodno delo. Le tako bodo naši zanamci rekli, da smo me kedaj stale na prvem mestu. Kajti poštena dekleta lahko s svojo odločnostjo storijo več kakor še tako učeni možje. Zlasti če so v veri opešali. — Nemila smrt strašno ima moč. Tudi me smo se za vselej morale ločiti od ljubljene tovarišice Marije Vojsk iz Grinjec. Bila je Zvesta Marijina hčerka, stara okoli 54 let. Rajna je po smrti starišev ostala pri bratu in mu kot skrbna Marta pomagala pri kmečkem delu in pri odgoji otrok. Po štrnajstodnevni bolezni je 18. febr. vdano unrla, nepopisna je žalost brata in treh sester po njeni zaubi. Nam dekletom in vsem, ki smo jo v pogrebu od doma spremljali pa kliče za slovo. »Zveste ostanite Materi Mariji, vse njo častite, njo ljubite. Raj se večni Vam odpre«. V mru Božjem tam počivaj sestra ljuba. Kako bitka nam je tvoja izguba!

Ivana Zelenko t. č. tajnica.

Konjice. Naša dekliška zveza je nekam utihnila, v tistem delu išče svoje hvale, svet skoro ne bo vedel za njo, a Tisti, ki na skrivnem nidi, ji bo povrnil. Naših članic ne vspejmo buja več časnikarska hvala, ampak delo samo in uspeh. Dragocen prostor v »Našem domu« rade prepuste g. uredni u na razpolago; saj vsaka članica ve: poročila drugih zvez so po-

ročilo naše zveze. Kar znajo drugod, znamo tudi pri nas. — Dekliški shod na Brinjevi gori, o katerem je poročal »Naš dom«, ni bil cilj, ampak odprtitev novega delovanja.

Dne 16. okt. se je vršil 7. redni mesečni shod. G. duh. voditelj vabi članice, naj z ozirom na gori omenjeni shod hite od uspeha do uspeha, ter razlaga vzvišene zvezine cilje. Potem je nadaljevala Fr. Lamutova svoje zanimivo in poučno predavanje o vzornem gospodinjstvu.

Osmi poučni shod je bil dne 6. novembra. Predavala je Franica Lamutova obširno in obenem podrobno, mično in pristrčno, kolikega pomena je pridna mladenka ali vzorna gospodinja za blagor kmečke hiše. Deklamirale so: Trezika Lamutova Ant. Medvedove »Po vseh svetih« in »Nada«, Trezika Solarjeva »Spomin mrličev«, Franica Kokolova »Vseh mrtvih večere«. G. voditelj opozarja na umetniško-okusno lepoto čiste grobov, nagrobnih križev in spomenikov ter predava o jeruzalemskem romanju.

Deveti shod dne 8. decembra. Govorile so izborni: Julia Kumrova o vzornosti in vrednosti delavno-nedolžnega slov. dekleta. Ana Marinšekova je učila ljubiti in gojiti nežne cvetlice, Hedvika Ulčnikova pa je lepo izvajala iz cvetličnega ži ljenja nauke za deklisko življenje. Skrivnostno je vplival shod v čast Brezmadežne na nepokvarjena srca vrlih mladenk.

Deseti shod dne 1. jan. tek. leta. Predavale so: Ana Pavričeva o pomembnosti notranje izobrazbe za zunanjooliko. Tajnica Micika Rakova je z veliko vnemo priporočala skrb za šoli odrasle deklice, kojih vsaka je drag zaklad, ki se lahko zgubi, če ne pride v dobre roke. Ljubimo jih, žrtvujemo se za nje, rešimo jih. Micika Karba iz Zreč je z ognjevitostjo zgovornostjo svarila pred slabo družbo, zlasti je živo slikala pogubnost neumnega plesa. Podpredsednica Marija Lamutova je z resno, premišljeno, prepričevalno besedo priporočala tovarišicam ljubo ponižnost povzgledu Marijinem. Prosila jih je, naj delajo neumorno za vernost našega ljudstva, neumorno za zvestobo do materinega jezika, neumorno za splošni blagor mile domovine, zlasti neumorno za krepost in cvet dekliskinega stanu v Marijinih družbah in Dekliških zvezah. Roza Lamutova je povedala pametne misli o obleki in noši. Pred shodom in po shodu se je zapelo par mičnih narodno nabožnih pesmic, nakar je predsednica srčna čustva zbranih deklet izlila v miloslovesno izjavo: V novem letu bomo hodile za rdeče-križnim praporom ljubezni do Boga in do bližnjega, za modrim praporom zatajevanja in učenja, za deviškimi praporjem Marijinim snežnobeledolžnosti, ki jo ljubimo kot najdražji zaklad. Ljube sestre! Delujmo skupaj, delujmo v pravem miru, v edinstvi in medsebojni ljubezni!

Na delo tedaj, na nevstrašeni boj!

Tu trud bo plačilo, tam večni pokoj.

Na končno zmago navdaja nas up,

Da Bog blagoslovil rad bode naš trud.

Dne 2. svečana se je vršil III. redni občni zbor, ki je pokazal, da zveza veže k skupnemu cilju veliko blagih src, veliko delavnih sil, veliko nadpolnih zmožnosti. Blagajničarka Julia Kumrova je z znano spretnostjo razpravljala predmet: Mladost — priprava na starost. Amalija Kračunova je proslavljala lepoto dekliske nedolžnosti; Franica Lamutova pa je razvijala globoko zamišljeno prekrasno snov: Hišna sreča — materina ljubezen. Pobožnost in praktičnost so dika in čast gospodinje. Posebno je glede zveze priporočala slogo: pozabiti nase, skrbeti za skupni blagor. Vse tri so napravile globok vtis na poslušalke.

Tajniško poročilo kaže v II. društvenem letu: 10 poučnih shodov s 40 govori in 24 deklamacijami, 1 velik dekanjski shod na Brinjevi gori, ki ga je zveza priredila skupno z mladenkami sosednih župnij dne 25. sept. Članice šteje zveza 121.

Dosedanji odbor je bil enoglasno potrjen i zanaprej ter se je pomnožil za 1 odbornico. Obenem je zveza dobila novega spretnega duh. voditelja.

Mladenke drage, ogromno delo vas čaka, ostanite zveste svoji zvezi in njenim vzorom in ciljem. V vaših rokah je srečna bodočnost naroda, ki ga ljubite, v vaših rokah nedolžna deca, da ji svetite z vernostjo in krepkostjo, z narodnostjo in delavnostjo, s požrtvovalnostjo in neumornostjo. Če bi tudi vse postalo tuje veri in narodu, v vaših srcih še bo tela, — da plamtela vroča in apostolska ljubezen do naše svete vere in do preganjanega in tlačene naroda slovenskega. Mladenke, učite fante in može pravega katoličanstva in pravega slovenstva!

Gornja Radgona. Tukajšnja »Dekliška zveza« je priredila tekom prvega četrtletja letošnjega leta tri poučne shode.

Prvi poučni shod se je vršil dne 22. januarja s sledečim vsporedom: 1. Voditeljica Nežika Osojnik je pozdravila navzoče članice in jih navduševala za sodelovanje pri poučnih shodih. Posebno pa je obrnila pozornost na abstinenco gibanje, bodrila je članice, naj bodo zveste abstinencnemu odseku in naj tudi druge pridobijo za družbo treznosti.

2. »Dekliška zveza in njen branik«, razgovor, dialog govorili sta Tončka Kovačič in Ana Gomilšak. Prva nas je v tem krasnem dvogovoru navduševala, naj se trdno oklenemo branika naše Dekliške zveze in ta branik je presv. Srce Jezusovo. Pod varstvom tega presv. Srca je naša zveza lansko leto krepko delovala in tako upamo, bo tudi letos, ako bomo članice goreče častilke presv. Srca Jezusovega. Ono nas bo branilo napadov naših nasprotnikov, verskih in narodnih; oklenimo se torej zvesto tega branika in naše delovanje bo tudi zanaprej uspešno!

3. »Slovenska mladenka in njen napredek« govori Tončka Petovar. Naši nasprotniki se bahajo s svojim napredkom, ki pa je popolnoma nasproten naukom sv. cerkve. Me pa se hočemo držati tistega napredka, ki ga je Kristus učil in ga po svoji cerkvi še

dandanes uči. Me hočemo napredovati v vsem dobrem in tako pokazati svetu, kaj more doseči slovenska katoliško narodna mladenka z odločno voljo, koliko si lahko pridobi kot dobra članica Marijine družbe in Dekl. zveze.

Drugi poučni shod dne 19. februarja je obsegal to-le: 1. »O postrežbi bolnikov«, uvod je govorila Marija Tacl. Postrežba bolnikov je blag, pa zelo težaven posel; le blago srce, trdna volja in ljubezen do bolnika prebije vse težave, ki jih prizadeva skrbna postrežba. Vsaki se lahko primeri, da bo imela prej ali slej bolnika doma ali pa tudi v soseski; zato hočemo pri prihodnjih poučnih shodih govoriti o tem, kar je najvažnejše za postrežbo bolnikov.

2. »Kaj in kako naj beremo«, zanimiv dialog, govorili sta Ana Gomilšak in Tončka Kovačič.

3. Tončka Kovačič prebere nove načrte Dekliške zveze za leto 1911. Odbor zveze je sklenil z odobrenjem č. g. duh. voditelja ustanoviti poleg abstinenčnega odseka, ki obstoji že čez leto in se krepko razvija, še štiri druge odseke in sicer: 1. Odssek sv. Alojzija. Namen tega odseka je, da bodo njega članice agitirale pri deklakah, ki so iz šole izstopile in tudi pri njih stariših, da tako pridobijo kar največ teh mladih, nežnih src za Marijino družbo in Dekliško zvezo. Saj je že itak dolžnost vsake, da pridobiva kolikor največ deklet za dobro stvar. In katere so pač najbolj vredne, da se potrudimo za nje? Ali ne te nedolžne, še nepokvarjene lilije, ki se naj takorekoč presadijo iz šolskega vrta v vrt Marijine družbe in Dekliške zveze. Zato naj nosi ta odsek ime tistega, ki je zaščitnik nedolžne mladine.

Drugi je odsek sv. Marte. Namen tega odseka je, ustreči željam precejšnjega števila deklet, naj bi se pri Dekliški zvezi poučevalo v raznih ročnih delih in najpotrebnejšem šivanju. Zato se na tem mestu tudi najtopleje zahvaljujemo podpredsednici Dekliške zveze, Tončki Kovačič za njeno skrb in požrtvovalnost, ki jo je imela kot ustanoviteljica tega odseka, pa tudi za trud, ki ga bo imela še v prihodnje z nami kot učiteljica ročnih del pri odsčku sv. Marte. Oklenimo se torej z veseljem tega prekristnega odseka!

Tretji je »Izobraževalni odsek«. Odbor zveze je sklenil, deliti med članice liste s vprašanji, vprašanja so različna in se vsakokrat prej predložijo č. g. duh. voditelju. Vsaka, ki sprejme tako vprašalno polo, naj odgovori na dotično vprašanje pismeno in sicer popolnoma po svojih mislih. Zveza hoče na ta način članicam dati priliko, da se vadijo govore sestavljati in pravilno pisati. Tudi imamo že v čitalnici vprašalno škatljo, v katero devajo dekleta listke z nerazumljivimi besedami, katere potem č. g. duh. voditelj pri poučnem shodu razloži.

Četrty pa je Evharistični odsek. Tega bi morala sicer najprej omeniti, pa iz gotovih vzrokov tega nisem storila, hočem pa ga zato zdaj tembolj priporočati. Namen tega

odseka je, pridobiti vse članice Dekliške zveze za tedensko, štirinajstdnevno in sploh pogosto prejetje sv. obhajila. V čast si naj šteje vsaka, biti članica Evharističnega odseka. Ta odsek naj bo krona vseh naših drugih odsekov in načrtov, naj bo zlat, s prekrasnimi demanti ozaljšan venec vsega našega delovanja. Kako pač najboljšo pokažemo svojo ljubezen do Boga, kakor če se pogosto in vredno približamo k mizi Gospodovi? S tem pa pokažemo tudi svojo pokorščino do sv. Očeta, katerega srčno željo izpolnjujemo s tem, če pogosto in vredno prejemamo sv. obhajilo. Morda bo kdo mislil, da ta odsek ne spada k Dekliški zvezi, pa se zelo moti. Ravno s tem odsekom upamo utrditi, ublažiti in nekako posvetiti vse druge odseke in sploh vse delovanje naše Dekliške zveze. Proč s strahom pred ljudmi, če hočemo biti značajne in zavedne Slovenke!

Končno so še č. g. duh. voditelj z navdušenjem odobrili vse naše nove odseke in tako zaključili poučni shod.

Naš tretji poučni shod je bil dne 12. marca. Vspored sledeči: 1. Ana Osojnik je priporočala dekletom gojitev cvetlic v oknih pa tudi v vrtih. Res, krasno je videti, če je pri hiši vrt z lepimi cveticami, krasna tudi hiša, iz katere oken nas pozdravljajo ljubke cvetlice. Vse to nam kaže, da v taki hiši biva pridna, delavna in za vse dobro vnetá mladenka. — 2. Trezika Hüll nas je bodrila k molčečnosti in potrpežljivosti, posebno zdaj v postnem času, ko se spominjamo britkega trpljenja našega ljubega Zveličarja, katero je On molče in z največjo potrpežljivostjo pretrpel za nas. 3. Barbara Turkl in Terezija Hüll sta v zanimivem dvogovoru pokazali, kako se je treba lepo vesti in kaj je oliko. To je bil nekaj uvod k predavanjem v lepem vedenju, katero bomo pri prihodnjih poučnih shodih nadaljevale.

Po poučnem shodu smo otvorile tečaj za ročna dela.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Z veseljem opazujem, da so se mnogi stariši, sinovi in hčere odzvali dopisu v »Slov. Gospodariju« dne 20. maja 1909. — Res, lepo se razvija naša mladinska organizacija. Mnogo lepega smo se že naučili iz predavanj mladeniških, oziroma dekliških zborovanj. Naj se mi dovoli na kratko omeniti, kaj so nas učili naši č. g. duhovni voditelji od ustanovitve zvez. V začetku so nam g. voditelj Bosina razlagali pomen borbe med Slovenci in Nemci, oziroma nemškutarji in da se tu ne brani nemški govoriti, ampak da se naj borimo po vsem za svojo čast in pravice, katere hočemo in moramo ravno tako doseči, kakor jo imajo drugi narodi. G. vod. Meško so nas utrjevali v stanovskih dolžnostih, da kot taki se bomo posebno utrdili tudi v dolžnostih kot narodni Slovenci. G. voditelj Stuhc so nas bodrili k snagi in redu; kakor n. pr. jed iz snažne posode bolj diši, tako tudi človeški duh v snažni in lepo urejeni sobi lažje misli na kaj višjega in si dela načrte za prihodnost, kako naj dela za blagor bližnjega, za blagor celega naroda; ob enem pa tudi ne po-

zabi na svoje verske dolžnosti. Oni so nam tudi kar mogoče natanko razlagali »Narodna vprašanja«. Voditelj g. Ozvatič so razpravljali, kako velike važnosti je krščansko-katoliška vzgoja otrok. Mora se že otroka učiti kakor v verskem nauku tako tudi v narodnih dolžnostih, da se že kot otrok navzame ljubezni do svojega maternega jezika. To so nadaljevali tudi č. gosp. Lovrec. Sedanji voditelj g. Ratej pa nam razlagajo delovanje katoliškega naroda za časi blagor, zlasti med nevernimi narodi, deloma z odkupovanjem sužnjem; kar pa je posebno koristno za tiste, ki morajo biti več ali manj med mlačnimi in brezverskimi delavci. In ti se radi oprimejo onega, ki se še količjak zaveda svojih verskih dolžnosti, da ga zbadajo z raznimi zaničljivimi izrazi zoper vero, duhovnike in katoliško-narodna društva itd. In ravno ti so zelo potrebni podpore v verskem in narodnem oziru, kar pa lahko dobijo pri poučnem zborovanju bralnega društva, oziroma Dekliške ali Mladiške zveze, da se lahko branijo. Mnogo smo torej že slišali, pa mnogo še nam tudi manjka. Mnogo smo se tudi naučili od raznih članov, katerih je bilo po več pri vsakem zborovanju, ki so predavali ali deklamovali o raznih predmetih, česar pa ne morem opisovati zaradi malega prostora. Dosti jih je torej že spoznalo dober namen katoliško-izobraževalnega bralnega društva in vendar še je želeti, da bi se jih več udeleževalo, mladih in starih naših mladinskih organizacij! Napredujmo v verskem in narodnem oziru!

Iz Zibike. Blagovolite gospod urednik, tudi meni dati mali prostorček, da Vam nekoliko poročam o našem društvenem življenju. Ker se ne oglasi nihče, se drznem jaz poročati, kako se zlasti naša mladina zanima za narodni napredek. Naše kat. izobr. društvo ima veliko lepih, krasnih knjig in časnikov. Za vse te nam kaj dobro skrbijo naš č. gosp. kaplan Anton Kovačič, ki žrtvujejo mnogo denarja in časa zato. Pristrčna jim hvala! Ali naša mladina se še premalo zaveda društvenega življenja. Čas bi že bil, da bi se tudi enkrat vzdramila, da bi začela delovati po vzgledu drugih. Če boš mladina samo tožila, češ kako podrugod napredujejo, mi pa ne, s tem ne boš dosegla nič, nekoliko več poguma moraš imeti, odločne volje in vstrajnosti pri naših društvenih prireditvah. Otrsi se enkrat napačnega strahu pred našimi nasprotniki, katerih ne manjka nikjer in tudi pri nas ne. Saj ti vami ne znajo nič drugega kakor zabavljati, zmešati in obrekovati. K večjemu si napravijo kakšno podlo in nizkotno veselico pri svojem njim nad vse priljubljenem litrčku žganja, kateri jim bolj gladko teče, ako še zraven pridno obirajo ptujsko krotjo, ki tudi v nekaterih iztisih k nam prihaja in grozen smrad razširja, ki je že okužil marsikatero hišo. Potem ni čudno, da taki fantje in dekleta ne morejo za lepo berilo, pošteno družbo in nedolžno veselje in zabavo.

Torej na delo poštene fantje in dekleta, s katerim še ni zmešalo možganov ptujsko močilo in strupeni šnops! Zatirajte povsod ta

škodljivi mrčes, da nam ne ugonobi popolnoma in okuži naše lepe zibiške župnije. Velikokrat se ponavlja lepa kitica one zlane pesmice, ki pravi:

Srečna si zibiška dolina,
Ki imaš dost, kruha in vina,
Kdor se če razveselit,
Mora se v Zibko spustit.

Jaz pa rečem: Le tedaj boče srečna naša zibiška dolina, ako bo v njej živela poštena in za vse dobro vneta mladina.

V ta namen pristopajte z veseljem in z vso vsmo v prav obilnem številu k našemu katol. izobr. društvu, berite radi dobre knjige, prirejte društvene shode, poštene veselice, širite narodno zavednost, potegujte se z mirom in povsod za pravice slov. jezika in naše slov. zemlje. Vnemajte se med seboj sploh za lepo, vzorno in krščansko življenje. S tem najlepše pokažete, mladina, svojo hvaležnost do svojih duh. voditeljev. Zupljan.

Hoče. Jako zanimivo je bilo v nedeljo 12. sušca po večernicah, v društvenih prostorih g. Jožeta Rojko. Tamkaj se je sešlo lepo število mladeničev, kateri so vsi pristopili k mladeniški zvezi in k bralnemu društvu. Najprej nam je govoril podpredsednik J. Kolar. On pravi: Predragi tovariši! Ravno tako kakor so se zbirali naši pradedje v starih časih v tabore pred Turki, tako se zbiramo tudi mi fantje v tabore mladeniške zveze pred sovražnikom, in boste videli premagali ga bomo. G. voditelj so govorili: Kako lepo je, če so fantje pametni, poštene in zavedni. Jožef Pivec pravi: Fantje ne bojte se! Vsi k mladeniški zvezi, ne bo vam žal! To vam povem jaz iz lastne izkušnje! Volil se je tudi novi odbor. Izvoljeni so bili: Gselman Jožef, predsednik, Kolar Jakob, podpredsednik, Fric Jožef, blagajnik, Ajdič Franc, tajnik, Rojko Karl, knjižničar; odborniki so: Lebe Franc v Bohovi, Gštaltner Franc v Rogozi, Vauhnik Ivan v Šmiklavžu, Pivec Jožef v Zerkovcih, Visočnik Franc (Anc) iz Pohorja, Domađenik Janez iz Razvanja. Nazadnje se je zapela lepa in zelo primerna pesem »Hej Slovenca«. Ko je petje ponehalo, so se slišali živijo klici in veselo ploskanje! Tako pogumno, naprej vsi fantje mladeniške zveze in vsi udje bralnega društva! Hočki mladeniči.

Braslovče. — Narava se je prebudila iz zimskega spanja in ž njo vred se je prebudila tudi naša mladina ter se začela gibati. Najprvo so stopili na plan mladeniči ter si ustanovili »Mladiško zvezo«. V nedeljo, dne 26. marca smo se pa me dekleta polnoštevilo zbrale k ustanovnemu shodu Dekliške zveze. Zborovanje so vodili domači č. g. kaplan Ivan Vogrinec. Najprvo prečita gđc. Zofka Šketa pismo M. Dreo iz Ljubljane, ker se osebno ni mogla udeležiti zborovanja. Nato nastopi prva govornica Ter. Šketa ter nas navdušuje za Dekliško zvezo, h kateri je pristopilo takoj 60 mladenk. V odbor so izvoljene same zavedne mladenke, ki so nam porok da bo tudi naša zveza krepko in vstrajno delovala. Izvoljene so: predsednica Terezija Šketa, podpredsednica Marija Bošnjak, tajnica Zofija Šketa, bla-

gajničarka Marija Rojnik, odbornice: Ivan Prislán, Neža Rizmál, Helena Pader in Franca Tranar. — Mladenke! pristopite vse v našo vrsto, da bode naša zveza močna, da skupno, z združenimi močmi nastopimo proti sovražnikom sv. vere in mile domovine. Naj izgine vsak predsodek, vsa osebna nasprotstva in mržnja, podajmo si roke kot sestre, prešinjene z domovinsko ljubavjo in vnete za boljšo bodočnost našega naroda. Me se moramo zavedati važne naloge, katera nas čaka v poznejšem življenju. Skrbeti moramo, da si izobrazimo um in srce, ker le izobražena žena in mati more veliko koristiti slovenskemu narodu. V rokah mater je bodočnost našega naroda. »Dajte nam dobrih mater« je klical papež Pij IX. »in ves narod bo dober in veren!« In ravno v deklški zvezi se bomo izobraževale in navduševale za vse, kar nam more koristiti v poznejšem življenju. Torej dekleta, katera še niste pristopile v našo vrsto, nemudoma se nam pridružite in naša zveza bo velika in močna vsem sovragom in nasprotnikom. Saj:

Že sovragi trepetajo,
ko se zbira naša četa,
nas s pogumom pa navdajo,
živel dom, in vera sveta!

Zvonimira.

Dornova. Kakor se povsod sliši, da mlada napreduje, nočemo tudi mi dornovsko mladeniči spati, ampak čedalje bolj se bomo poprijemali koristnega narodnega dela in gledali, da se tudi pri nas še kaj na boljše obrne. Kakor smo že poročali, smo že tudi mi mladeniči igrali, samo to ni bilo prvič in zadnjič, ampak nasprotno se že pripravljamo na novo igro, o kateri še že bomo poročali. Nameravamo tudi v najkrajšem času ustanoviti prepotrebno podružnico »Slov. Straže«. Tudi mi mladeniči si pa želimo najbolj prepotrebne Orla, po katerem vsi hrepenimo in se nadejamo, da ga bomo v kratkem tudi vlovili. Nekaj fantov nas je že, ki si želimo iz srca orli biti in sčasoma bodo tudi še drugi pristopili v naš tabor, saj vsakdo izprevidi, kako prepotrebna so taka izobraževalna društva, katera še bomo tudi v naši Dornovi kmalu imeli. Ta članek sprejmi blagovoljno, mili »Naš Dome«, in ne misli, da je še sedaj Dornova taka, kakor je bila pred par leti. Fantom pa kličem: Dornovski mladeniči, združimo se, pokažimo, da smo vredni imenovati se slovenske dornovske fante, in pokažimo, da teče po naših žilah vroča slovenska kri, za našo nam drago in nikdar propalo lepo domovino. Tako za sedaj kličem vsem mladeničem naših misli: Nazdar!

M adenič.

Govorniške vaje.

Tovarišici v slovo!

Govorila Marija Drogenik Amaliji Verk v slovo dne 13. febr. 1911 pri Sv. Petru na Medvedovem selu.

Predrage mi tovarišice!

Iskreno Vas pozdravljam danes ob tako slovesnem dnevu. Posebno iskreno pa pozdravljam v imenu naše deklške zveze našo blago, nepozabno tovarišico Maliko, katera je danes stopila v tako časten nov stan.

Draga Malika! Častitam Ti k tako častnemu, pa tudi žalosti in veselja polnemu dnevu. Zares veliko in težko breme si si danes naložila. Pa ker si bila dobra članica Marijine družbe, boš prihodnje nadloge v družinskem krogu lahko prenašala, zakaj Marija Ti bo tudi v prihodnje ob strani stala in Te podpirala. Zagotavljam Te, draga Malika, da se bomo, kar bo največ mogoče, ravnale po Tvojem vzgledu in da bomo zvesto izpolnjevale nauke, ki si nam jih mnogokrat podajala na poučnih shodih naše deklške zveze.

Zelo Te bomo pogrešale tovarišice, ker si bila prednica Marijine družbe, voditeljica deklške zveze, II. podpredsednica »Zveze

slov. deklet na Štajerskem«, blagajničark ženske podružnice »Slov. Straže«, odbornic treznostnega odseka Marijine družbe ter vrh. govornica. Srčno si nastopala bodisi doma bodisi na velikih deklških shodih. Hvala Ti za toliko požrtvovalnost in za ljubezen do naših dragih Ti tovarišic in do narodnih svetinj! Bog nam daj mnogo takih mladenk! Le tedaj bodo srečne naše družine in bo osrečena naša slovenska domovina, ki ima sedaj toliko sovržnikov.

Vem, da Ti je težko po nas, kakor je tudi nam po Tebi. Ali usoda je nanesla tako: božje je volja. Pravijo, da brez božje volje še las ne pade z glave. Ker pa je Bog tako ukrenil in Ti izbral zakonski stan, Ti bo naklonil tudi svojo pomoč, srečo in blagoslov. Zato še Ti enkrat častitam v imenu Marijine družbe in deklške zveze ter Ti želim, da bi bila srečna in blagoslovljena v novem stanu. Ob enem Ti izročam v spomin to-le diplomu častnega članstva naše deklške zveze kot trajen znak hvalečnosti za Tvoje vzgledno delovanje med nami. Z Bogom, tovarišica Malika: Bog Te živi, Bog Te ohrani tudi v novem stanu vedno zvestovdano Bogu, Mariji in slovenski domovini!

Uredniški pogovor.

Velikonočne misli.

Postavimo se v duhu v Jeruzalem pred Pilatovo palačo. Ravnokar stopi Pilat pred ljudstvo, pokaže dva zveza na človeka in reče: Koga hočete, da vam izpustim, Baraba ali Jezusa Nazareškega?

Baraba nam daj! zakriči nahujskana in zaslepljena množica. — Kaj pa naj storim z Jezusom Nazareškim? Križaj ga, križaj ga! Vašega kralja naj križam? — Proč ž njim! Nočemo, da bi ta kraljeval nad nami! Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke! In Ponej Pilat si je umil roke, rekoč: Jaz sem nedolžen nad krvjo tega Pravičnega.

Judje so zavrgli in po deželskem oblastniku umorili svojega kralja, svojega Mesija. In njegova kri je prišla na njili in na njihove otroke, Jeruzalem je zamudil čas svojega obiskanja.

Svojim zvestim pa je On obljubil: Na svetu bodete preganjanje trpeli, pa zaupajte: Jaz sem svet premagal. On, ki so ga Judje zavrgli, je postal zaupanje narodov, vir življenja, srečnega miru, luč sveta, pot in resnica, zastava božjega kraljestva.

Dragi mladenič, mladenka, vprašaj natihoma svoje sree, svojo vest, na kateri strani stojiš s svojim mišljenjem in življenjem? Med tistimi, ki kričijo Baraba nam daj, tega pa križaj, ali med tistimi, ki nemo stoje pod križem in spoznavajo: Resnično, to je bil Sin božji!

Iz Jeruzalema pojdimo gori v Galilejo. Ravnokar stopi Gospod v čoln in se popelje na drugo stran, v Genezareško deželo. Ozdravil je človeka od hudiča obsedenega. Ondotne prebivalce je obšel strah in prišli so k njemu ter ga prosili: Pojdi proč od nas! — Ljubše so jim bile njihove svinje, ki so jih redili zoper Mojzesovo postavo, kakor pa glas o božjem kraljestvu. Pojdi proč od nas, pusti nas pri miru pri naših svinjah!

Značilna dogodba! Ali ni velik del naše mladine ravno tak? Svinje, ki jih

redijo, ne v hlevu, ampak v svojem sreću, so grde pregrehe: pijančevanje, nečistovanje, pobijanje, napuh, sovraštvo, lenoba, nevera. Govori jim o Bogu in božjem kraljestvu, o čednostih in poštenem življenju, o dobrem berilu, o zakramentih, o bratovščinah in dobrih družbah, rekli ti bodo tudi: Pojdi proč od nas, ne maramo te poslušati, ljubše so nam naše svinje. In kakšne so poslednje reči takih? — Sad greha je smrt. Smrt na duši, smrt na telesu, smrt na premoženju, smrt in poguba je nasledek hudobije.

Svojim zvestim pa obeta Zveličar: Vi, ki ste zapustili vse in šli za menoj, boste stoterno sprejeli in dosegli večno življenje. Kaj se pravi zapustiti vse? Odtргati svoje srce od grešnega sveta in se držati poti Gospodove.

Tam-le vidiš svoje tovariše in tovarišice, kako se sučejo v razuzdanem plesu. Tudi tebe mika, vroča je tvoja kri, srce željno veselja. Pomisliš pa: grešno je to veselje, ne donša sreče, odpoveš se temu. — Vidiš, kako poncenjaki okoli razbijajo in kažejo svojo korajžo, tebe pa zaničujejo. Med službo božjo v krčmi vriskajo, ti pa v cerkvi moliš. Zasmehujejo te. Drugi pohajkujejo, veselo rajajo in si v grešnem znanju delajo kratek čas. Ti pa trdo delaš, sam sebe premaguješ, v prostem času bereš dobre knjige. A le počakaj! Za razuzdanci se kmalu vleče sramota, razbijače vlačijo žandarji po ječah, pijancem in zapravljevcem trka siromaštvo na vrata in na lice jim je blede smrt vtisnila svoj pečat. Ti pa imaš mirno vest, nihče te ne vlači po ječah, delo te veseli, za stare dni si si prihranil potrebno, v domači hiši imaš mir. Čigav delež je boljši, razuzdanega ali poštenega človeka? Premisli to in se odloči.

Praznik vstajenja obhajamo, vesela aleluja odmeva povsod. Naj zadoni tudi v tvojih srcih, draga mladina, krepka in radostna aleluja. Kakor kvas naj prevzamejo vaša srca vzvišeni nauki Kristusovi, in naš narod

bo obhajal veselo vstajenje, kakor mu želi pesnik:

„Le vstani, borni narod moj,
Do danes v prah teptan.
Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je — vstajenja dan!“

Vstajenja dan! Vstanimo od starih pregreh: zapravljivosti, pijančevanja, nevednosti, klečeplaznosti pred nadutim tujcem. Iz srea našega naroda, zlasti mladine, naj izgine grdi malik,

ki se da izraziti z enim imenom, in to ime je. **štajercijanstvo!** Kdor se oklepa tega gnusnega malika, ki je zapopadek vse gnusobe, je popolnoma enak Judom pred Poncijem Pilatom in Genezarencem z njihovimi svinjami.

Naš pa bodi vstajenja dan!

Urednik želi iz srea svojim mladim prijateljem vesele velikonočne praznike, da bi vsak v svojem srečanju okusil besede Gospodove:

Svoj mir vam dam, svoj mir vam zapustim. Aleluja.

Urednik.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, Koroška cesta šte. 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča posebno:

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni
in barvani papir

svinčnike

peresa

peresnike

radirke

kamenčke

tablice

gobice

črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonom, v papir, platno, gradl ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.

Papirnatere vreče vseh velikosti po originalnih tovarnih cenah.

Štambilje

pečatnike vignete, (Siegelmarken) za urade in privatne izvršujejo se v najkrajšem času.

Svileni papir v vseh barvah

Pisni papir v kasetah in mapah, razglednice. Zavitke za urade v vseh velikostih, zalepke.

Trgovci in preprodajalci imajo en gros-cene. Priznajo dobro blago. Solidna in točna postrežba.